

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.

Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Szövetkezzünk!

Legújabb fővárosi hiradások szerint a fuzió kérdésében döntő lépés történt s az új kormánypart megalakulása — természetesen függetlenségi programmpontok alapján — rövid idő kérdése.

Szép gondolat. Hogy a kivitelezés tervbe van véve, az bizonyos. Hogy dolgoznak rajta, tudott dolog. Hogy lesz-e belőle valami: senki sem tudja. Annyira elterjedt magyar betegség az, pártokra oszlani, egymásnak ellentmondani, egymást nem támogatni, ellenkezőleg gyöngíteni, hogy soha sem lehet tudni, a szép tervezetet az utolsó pillanatban, amikor már a kivitel előtt állana, megmaradt-e a maga valóságában.

Az a gondolat, hogy minden magyar hazafi egy politikai táborban egyesüljön, ettől a magyar betegségtől eltekintve, nem volna valami kivihetetlen. Elvégre minden magyar párt érdeke csak egy lehet: a magyar haza jóléte, fejlődése, az ezeréves állam fenntartása történelmi jogainak csorbitatlansága mellett. Egy erős guvernementális párt, amely egységes bent s összetartó kifelé, kétségkívül a legalkalmasabb

arra, hogy megkímélje az országot a váltakozó kormányzás mindig bajos és kellemetlen esélyeitől. Egy erős, szervezett s mindig programszerűen működő párt a legjobban tudná elérni azt, hogy a nemzeti és a királyi hatalom mindig egy cél felé törekedve, együttesen érvényesüljön az ország javára s egyúton haladjon.

Az ország érdeke követelné ezt. Így nézhetne a legjobban, legerősebben szemébe a belső és külső ellenségeknek.

Mindenki tudja, hogy belső és külső ellenségeink vannak bőven. Nyíltak és alattomosak. Aknamunkások és bombavető. Árulók és fanatikusok.

A darabont pincebajnokok föltűzik kalapjuk mellé a piros tollat és azt mondják, hogy most már ők az a nevezetes „radikális párt“, amelyben megmentik a hont, miután annak idején a nemzeti ellentállás következtében végleg elárulni nem sikerült.

A nemzetközi szociálistizmus a vörös zászlót viszi s tömegmozgalmakat csinál, amik úgy az országnak, de a nemzetközi vezetők előtt hasznos üzletnek bizonyultak.

A tótok bujtogatásán a pánszláv apostolok fáradoznak a felső vidékeken s keresik az osztrák szláv-sággal való összeköttetést a magyarság ellen, amire elég tanúság volt a prágai szláv-kongresszus.

Hasonlóképp az erdélyi és délvideki oláhok Romániában szervezkednek, hogy ott nyerjenek segítséget a hazájuk ellen folytatnak, hol titokban, hol nyíltan.

Horvátországban a szerb és a horvát folyton ellentétes lábón volt egymással, részben a vallás kérdése támasztott köztük ellentéteket, részben féltékenykedtek egymásra. — Mindegyik különben tartja magát, mint a másikat. Most mégis egyesültek — ellenünk. A horvátok azonkívül nyíltan szövetkeznek az ausztriai délszlávokkal, éppen mint északon a tótok a csehekkel.

A svábság és az erdélyi szász-ság újból izgatókat kap. Az ismert német Schulverein a napokban alakult át Berlinben. Új nevet választott, de a régi róka maradt, azzal a büszke kijelentéssel, hogy ezen túl hathatósabban fog működni, mint eddig.

A nemzetiségiek legintelligensebb

Palóczy Mátyas.

— A „Debreczen“ eredeti tárcája. —

Irtá: Pataky István.

II.

A nagyteremben volt kiterítve a rend nagy halottja. A temetéshez készültek, amelyre a rend más házaiban levők közül is többen megjelentek. Mindnyájan, mintegy huszan a nagy teremben voltak s az elhunyt érdemeiről beszélgettek. Közbe-közbe egy-egy cseléd és jobbágy is bejött, hogy egy imát mondjanak el a halott mellett. Éjfél tájban csak a papok maradtak bent.

Hirtelen nagyot dörrent a templom feleli ajtó s egymásután betolultak Palóczy Mátyas és barátai talpig felfegyverkezve.

Egy-egy ember az ajtókhöz állott, hogy senki ki ne mehessen.

Az ősz János perjel lépett elő.

— Mit akartok?

Palóczy Mátyas felelt.

— Nagybátyám holttestét elvinni.

— Nem lehet, ő a mi emberünk volt, a mi főnökünk, ő itt fog pihenni.

Nem, ő Palóczy és Palócon fog pihenni.

— Miért? Ha az utolsó Árpád-házi király III. Endre nevének egy testrésze itt pihen, egy Palóczy sem szégyelheti a szomszédságát.

Mátyas ráförmedt a tisztas öregre.

— Hallgass, ne papolj. Visszük és megvan. De ez nem elég. Követeljük írásainkat innen.

— Semmit nem követelhetek. Semmit nem kaptok.

— Akkor elveszszük. A ti bajotok. Add ide a főkulcsot.

— Melyiket?

— Ennek a kulcsát. És ráütött a vasajtóra.

— Nálam van, de nem adom.

— Elveszem. Gyuri fogd meg.

És Budaházy György a gyenge, beteges embert megragadta, egy székre dobta, Mátyas pedig minden erőlködése dacára kivette a kulcsot.

— Eközben a többi papok segélyére siettek az öregek, dulakodás fejlődött ki s egy pap sem maradt ütés nélkül.

Mátyas megfogta a kulcsot és megpróbálta. Egy nyílásba beillett.

Nyílt.

— Most ti — szólt Mátyas a két fiatalhoz, akiket bátyja széke mellett látott. Azok már eleget kaptak s lelőtték a két kulcsot.

— Most a két idegen lépjen elő.

Egyik volt egy erőteljes középkorú férfi, Já os páter, a másik egy gyöngy, beteges öreg.

— Testvér — szólt János az öreghez — add át nekem a kulcsot. Így. Itt a két kulcs, de én nem adom oda.

— Elveszszük.

— Jertek.

És János pap felkapott egy nehéz s éket és a feleje lépő Budaházy Györgyhez vágott.

Az volt a szerencséje György urnak, hogy a szék mind négy lába tisztelettudóan kikerülte a fejét, mert vége volt volna. Ellenben a két karja eltört. Budaházy György még ilyet nem kapott, de káromkodott is, hogy rémület volt hallani.

Mátyas látva a cimborája balesetét, iszonyu dühbe jött és elkiáltotta magát: Usd!

Kard, fokos kopogott. Legtöbb a János papon, aki mozdulatlanul terült el a földön.

A fekvő körül összehajtották a papokat s az öreg, majdnem eszméletlen perjel pedig közéjük lokték.

Véres volt minden pap már ekkor, a kockákon is folyt a piros vér. Mátyas kivette a kulcsokat és csakhamar feltárult a nagy vasajtó.

A vad csapat egyrésze benyomult.

Akkor látták, hogy még mindig nincsenek ott, ahol akarnak lenni, mert ott még egy faajtó van. Csakhamar hallatszott annak döngése és recsegése. Most már bent voltak.

Palóczy Mátyas és Budaházy György az irataikat keresték és meg is találták. A többi is szedett össze iratokat, de nem volt elég, hanem a rend alapító leveleit s az ott talált 8000 aranyat és sok ezüst serlegeket osztottak fel egymás közt a jó keresztények.

Midőn nyomultak ki a levéltárból, látták, hogy az öreg János perjel ott térdel a János pap teste mellett és jajgat.

része, a délvidéki szerbség sem képes egy hazafias pártba tömörülni. Sok ott is a tulzó, a nagy álmokat látó, a balkánvérű. — Akik a karlócai kongresszuson még a magyar királyt képviselő királybiztost üdvözlő szavaiba is belekötnek, mert az magyarul volt mondva. Mintha bizony hivatalos, ünnepies aktuson Magyarországon a magyar király beszélhetne másként, mint magyarul! De a tulzók, nem sok politikai okossággal ugyan, de még a király törvénytiszteletében is belekötnek. Mindenbe. A napokban kellett három szerbnyelvű tankönyvet kitiltani az országból, mert közjogellenes botlásokat és vétkes tanításokat tartalmaznak.

Mindezt egybevetve, a sok haragos ellenséggel szemben valóban tiszta magyar politika volna egy egységes és hatalmas magyar párt alakítása. A vezetők fáradoznak is rajta s ha a terv sikerül, az a magyar állam biztonságát és fejlődését jelentené.

A magyar és angol király találkozása.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Ischl, augusztus 12.

Tegnap este óta szakadatlanul esik. A barátságatlan időjárás dacára az ünnepiesen fellobogó utcákon szokátlan az élénkség s leginkább az Erzsébet-szálló környékén, ahol Edvárd király megszállt, valamint a vasúthoz vezető úton hullámzik a lakosság. Az egész utvonalon, ahol az uralkodók elhajtának, nagy embertömeg hullámzik.

Ischl, augusztus 12.

Edvárd király ma délelőtt tíz órakor ideérkezett. Az idő nem kedvez a látogatásnak. Tegnap este óta erősen esik az eső. A hőmérsék tiz fokra szállt le. Az esetre, ha az idő estig kiderül, a király Edvárd királlyal kocsin bejárja a várost. A perrent elzárták a közönségtől. Kevéssel fél tíz előtt

— Meghalt, meghalt!

Zokog, zokog az öreg, majd hirtelen fel áll és odamegy Pálóczy Mátyushoz:

— Jer testvér, menjünk a kertbe, szedjünk piros rózsákat az oltár díszítésére. Neked van szép piros festéked, majd a halványabbakat befestéd.

Kint zúgott a szél, hordta a havat, a nagy kandallóban pattogva égtek a hasáb fák.

— Jer testvér, János testvér, fessünk mindent pirosra, mint a vér.

A kockázaton folyó vérben ekkor elesapodott az öreg s elesett.

Nagy nehezen felállott és mosolyogva mondta: nem tudok már táncolni, pedig tudtam, ugye?..

S hangosan felkacagott. Ott a püspök holtteste mellett.

Mátyus borzadva nézett az öregre.

— Megőrült! — mormogá — menjünk. Felkapták a Pálóczy Domokos holttestét s vitték, rohantak vele.

Az öreg perjel a nyitott ajtón kiabált utánuk: jertek, jertek piros rózsákat szedni, táncolni. És nevetett hozzá. — — —

Ez a dolog még abban a korban is nagy port vert fel, annál is inkább, mert János perjel a téli hidegbe kiszökött s keverte azokat, akik mindent oly vérpirosra tudnak befesteni. — Ungváron tudták megfogni az öregot s elhelyezni, hogy meg ne szökhesék.

A tettesek is érezték, hogy olyat tettek, ami minden embert felháborít.

Lipót bajor herceg fiaival kocsin a pályaudvarhoz hajtatott. A király utja a pályaudvaron diadalmenethez hasonlított. A királyt ahol csak kocsija elhaladt, dörgő éljenzést kísérte.

A király az angol tábornagi egyenruhát hordta és nyitott kocsin hajtatott a pályaudvarhoz. Egyenruháját az angol tórszalagrend díszítette.

Ischl, augusztus 12.

Az uralkodók igen szívélyesen üdvözlétek egymást. A főhercegek és bajor hercegek üdvözlése után az uralkodók elléptek a díszszázad előtt, majd pedig a nagy számmal összegyűlt közönség lelkes ovációi közepette kocsin Edvárd királynak az Erzsébet-szálló lakására hajtatott, ahol üdvözlésére megjelentek Gizella bajor hercegnő, Mária Valéria és Erzsébet Franciska főhercegnők, báró Aehrenthal külügyminiszter, gróf Mensdorff londoni nagykövet és több udvari főméltóság. A király üdvözlötte a megjelenteket, mire ő Felségével lakosztályába ment. Őfelsége nemskára visszatért villájába, ahol egy órával később megjelent Edvárd király, hogy ő Felségének 60-ik évi császári jubileuma alkalmából szerencsekívánatait átadja. — Edvárd király ezután visszatért lakására, ahol egy órákor ő Felsége látogatását fogadta.

Egyház és iskola.

Még egy kérdés.

Dr. Ferenczy Gyula szerkesztő urhoz!

A „Debreceni Protestáns Lap” 32-ik számában hozzám intézett nyílt válaszára Nt. Szerkesztő urnak nem válaszolok. Egyetlen panaszát nem hagyhatom szó nélkül. Azt méltóztatik írni, hogy én „a főgondnok ur iránt olthatatlan gyűlölettel viseltetem.” Hogy miért kellett a főgondnok urat a polemikába behúzni, aki kívül áll a köztünk történt szótávon — azt nem tudom, valamint azt sem tudom, hogy tisztában volt-e a nt. ur azzal, mikor ama szavakat leírta, hogy rágalmozást követett el ellenem, hogy lelkeszi es esperesi tekintélyemet nyilvánosan es súlyosan megsértette.

Engedje meg azt nt. ur, hogy megkérdem: hajlando-e az ellenem elkövetett sértést, illetőleg ama rágalmat a „D. P. L.” legközelebbi számában megfelelő formában

Mind a mellett a Pálóczyak az öreg Pálóczy Domokos eltemetése után elfoglalták Király-Helmecet, Budaházy György azonban nem mozdulhatott. Erős lázban feküdt Helmeccen.

Pálóczy Mátyus es Imre észrevették, hogy többen elhúzódnak tőlük, alig-alig ment valaki Helmeccre, de sőt egyik tevékeny társuk Csicsery Miklós, aki látta az öreg János perjelt a havas úton céltalanul bolyongani, oly nagy bűnbánatot érzett, hogy azt mondta, hogy Leleszen bűnbánata látható jeléül egy szegény menházat fog építtetni, amit pár év múlva csakugyan meg is tett.

Pálóczy Mátyus es Imre magukhoz tértek, s bár eszükbe sem jutott, hogy Helmeccet, melyet jogos tulajdonuknak tartottak, visszaadják, de elhatározták, hogy a zavaros időkben felajánlják a szolgálatukat a királynak.

A leleszi támadás előtt alig pár héttel történt, hogy a nagyváradi Szent László ereklyéi felett nem kisebb emberek, mint Kanizsai János primás, a vasfejű Ludányi Tamás egri püspök es sok társaik arra esküdtek, hogy Zsigmond király letételével a nápolyi királyt, Lászlót emelik a magyar trónra. A helmeccibírák őrizetére tehát otthagyták Budaházy Györgyöt s a két Pálóczy vagy tiz csatlóssal jelentkezett a nádornál, ifj. Garai Miklósnál.

Persze, hogy szívesen fogadta a harcosokat, sőt a két jeles ifjút be is mutatta a királynak, aki meg volt hatva a két derék ifju szolgálakészsége felett.

reperálni s nekem az illető elégtételt megadni, mert már most kijelentem, hogy ellenesetben kénytelen leszek egyházi bíróságunkhoz fordulni elégtételért.

Tépe, 1908 augusztus 11.

Biki Károly.
esperes.

Női kereskedelmi tanfolyam. A kereskedelmi tanintézet által fentartott női kereskedelmi tanfolyamon több hely még elfoglalható lévén, ajánlandó, hogy azok a szülők, akik leánygyermekikkel ezt a tanfolyamot elvégeztetni kívánják, a beiratásról mielőbb gondoskodjanak, mert a vidékről is nagyobb számú jelentkezők vannak.

Pártok fuziója.

Politikai hírek.

A fuzió kérdésében a mult heti minisztertanács fontos fordulatot hozott. Már ez előtt hosszabb látogatást tett gróf Andrássy Gyula a Karlsbadból hazatért Kossuth Ferencnél s behatóan tanácskozott vele a pártviszonyok rendezésének nehéz problémáján. A kérdés szóba került a minisztertanácsban is, de csak a mult kedd délutánján dőlt el. Ekkor Kossuth Ferenc es gróf Andrássy Gyula ismét találkoztak es megbeszélések eredménye az a megállapodás, hogy a fuzió létrejötte iránt mindjárt az ősi ülészak elején megteszik a döntő lépéseket.

Fiuméből táviratozzák: Az osztrák politikai hatóságok régi időtől fogva azt tapasztalják, hogy Ungaro-Kroata hajótársaság kirándulási hajójaratai állandóan politikai tüntetésekre adnak alkalmat.

Ilyen alkalmakkor napirenden vannak az összeütközések az olasz es horvát lakosság között. Ezeket a tüntetéseket elkerülendő, az osztrák hatóságok átiratban értesítették az Ungaro-Kroata hajótársaságot, hogy felsőbb rendelkezések tesznek eleget, amikor megtiltják neki, hogy az isztriai félsziget vonalaira kirándulásokat rendezzen. A rendelet megokolása hangsulyozza, hogy a tilalom nem vonatkozik az abbáziai es lovranai rendes járatokra, mert közismert dolog, hogy a fürdővendégek tartózkodnak minden politikai tüntetésektől.

A tilalom érzékenyen érinti a hajótársaság jövedelmét. — Ez oly rendelkezés, amelyet a magyar kormány semmiesetre

Ilyen zavaros körülmények közt a Budaházy György es a Pálóczyak ellen beadott vádleveleknek eredménye nem lett, hacsak az nem, hogy 1406-ban Zsigmond király is megerősítette a lelesziek javára tett alapítványokat, de Királyhelmecc kivételével, amelyet csakis pénzért II. Rákóczy Ferenc től tudtak visszaszerezni.

Zsigmond király nagyon megkedvelte a valóban vitéz es hű Pálóczy fiukat s az uradalmakat egymásután adományozta nekik, sőt ugyszólván barátságban volt velük.

Mátyus 1418-ban Diósgyőr kapitánya, Borsod-, Abauj- es Szabolcsmegye főispánja volt, 1420-ban a saját zászlója alatt segítette Zsigmond királyt Prága város elfoglalásában es végül 1434. évben Magyarország nádora lett. Hogy bűnbánatot érzett, kitűnik abból, hogy Budaházy Györgynek nem engedte elfoglalni Vajkócot, sőt ő vette rá Zsigmondot, hogy az alapító levelek hiánya dacára megerősítette birtokaikban a leleszi papokat Helmecc kivételével, maga pedig adományokat tett a monostornak, ugy, hogy mikor kegyuri jogot nyert a monostorra, minden intézkedést a leleszi prépostságra hagyott s áhitatot végezve, többször megfordult azon a helyen, ahol fiatal korában oly mérszárlást végzett.

Budaházy György haláláig jó barátja volt a felemelkedett Pálóczy Mátyusnak s nem egyszer kapott adományokat tőle, de fájó két keze mindig eszébe juttatta az éjjeli támadást s a harcot a holt püspök ravatala mellett.

sem hagyhat szó nélkül. Ha az olasz és a horvát nép találkozására zavarokra ad alkalmat, gondoskodjék az osztrák kormány arról, hogy közigazgatási uton rendet csináljon. De a két állam közt kötött kiegyezéssel egy magyar hajóstársaságnak az osztrák kikötőből való eltiltása nem egyeztethető össze.

Fizetésrendezés a városnál.

A szervező bizottság ülése.

Kész a fizetésrendezés.

(Saját tudósítónktól.) A szervező bizottság tegnapi ülésén folytatta és jóformán befejezte a fizetésrendezést. Tegnapi már a tárgyalást tervezet legutolsó részletéig eljutottak a fizetések megállapításában. Az ülés lefolyásáról az alábbi tudósítás számol be:

Legyen-e leltárbiztos.

Legelőbb is a multkori tárgyalásokról elmaradt leltárbiztosítási és helyettesi állás ügyét vették elő. Márton Imre szerint ez a két állás nem szükséges azért, mert az árvaszéki ülnökök, kiknek száma három lesz, elvégezhetik a leltárbiztosítási munkát. Legfeljebb egy díjnokot lehetne oda beosztani. Kovács József polgármester azt mondja, hogy a leltárbiztosítási állás fentartása okvetlen szükséges, inkább a harmadik árvaszéki ülnöki állástól állna el. Dóczy Emil szerint egy leltárbiztosítási, mint a három árvaszéki ülnöki állásra szükség van. — Márton Imre ragaszkodik álláspontjához. Nagy luxus volna ezeket az állásokat mind fentartani. Legelőbb lennének a három árvaszéki ülnökkel csináltatni a leltárbiztosítási illetve a hagyatéki munkát. Ha pedig fentartják a leltárbiztosítási állásokat, akkor el kell ejteni a harmadik ülnöki állást. — Ehhez csatlakozik Komlóssy Arthur. — Zádor Lajos, Komlóssy Dezső legrosszabb esetben inkább a harmadik ülnöki állást szüntetnék be, mert a leltárbiztosítási állások nagyon is szükségesek.

Meghívókat!

Márton Imre azt kívánja, hogy a kérdés felett a döntést halasszák el akkora, mikor a gyűlés szabályszerűen össze lesz hívva. Most is a meghívás hiányában többen nem jelentek meg. Nem hívtak meg többeket, kik pedig jogosított tagjai a bizottságnak.

A bizottság többsége az ülést folytatni kívánja, ami ellen Márton Imre óvást emel.

Ezután a leltárbiztosítási állás fizetését ideiglenesen illetve feltételesen 1800 fizetés 400 korona lakpénzben állapították meg. Az állás fentartása felett majd más alkalommal döntenek. A leltárbiztosítási helyettesnek 1600—400 korona fizetési állapították meg.

A rendőrök fizetése.

Majd rátértek a rendőrségre. Itt eltérőleg a tisztviselők fizetésénél követett rendszernél, már fokozatot proponál a Komlóssy-féle javaslat. — A rendőrök négy osztályba lennének sorozandók három fizetési fokozattal. A közrendőröket három hónapi próbaidőre vennék fel, havi hatvan korona fizetéssel és a három hónapi próbaidő eltelte után, sikeres vizsga alapján a polgármester nevezné ki őket véglegesen és ekkor aztán fokozattal fog emelkedni fizetésük a szolgálati évek szerint három évenként 720, 780, 840, majd öt évenként 900, 960, 1020 korona évi fizetésre 120 korona lakpénzzel. Rendőrtizedesek, fogházőrök fizetése 1020 korona fizetésen kezdődőleg 1080 és 1140 koronára emelkedhetik 240 korona lakpénzzel. Rendőrmesterek fizetése 1200 kezdő fizetésről 1260 és 1320 koronára emelkedik, fokozattal 360 korona lakpénzzel.

Márton Imre szól legelőbb a tervezet részéhez. Nem tartja helyesnek, hogy a fokozati rendszert, melyet a tisztviselőknél eljuttattak, most itt a rendőröknél alkalmazzák. Valóságos jótétemény volna a rendőrökre, ha most mindjárt egyenlő ugyan, de türethető és tisztos egzisztenciát biztosító fizetést kapnának s ne kellene erre várni évekig. —

Mathematikailag ugyanis mindegy a városnak, hogy a fokozatos fizetéseket adja, vagy pedig a fokozatok közöttieket.

Fejér Ferenc azt mondja, hogy ez többé kerülne a városnak. A fokozati rendszer mellett van, mert az, hogy kilitása van a rendőröknek a fizetésemelkedésre, növeli az ambícióját és használhatóságát.

Ugyanezt vallják Boldizsár Kálmán dr., Komlóssy Arthur, Zádor Lajos és Vecsey Imre. Márton Imre álláspontja mellett szól Szentesi János.

Márton Imre reflektál a felszólalásokra. Éppen az fokozná a rendőrök ambícióját, ha egyszerre tisztességes és kellő fizetést kapnának. Ha a fokozati rendszert állítják be, annak a szegény rendőröknek éppen 11 évig kell várakoznia, hogy elérje a középső fizetési fokozatot, a 900 koronást, melyet az ő javaslata szerint már kezdetben megkapna. A hosszú várakozás, nehéz szolgálat alatt bizony elmegy a kedve a rendőröknek a szolgálattól. A szóló válaszol Fejér Ferenc agyálaira is, hogy ugyanis az egyforma fizetés többé kerülne a városnak. Hát ez bizony vajmi kevés költségemelkedés lenne. És ha a bizottság a magasabb tisztviselőknél, dacára a mérsékelt irányú indítványainak, minden irányban nagy arányokban tudták emelni a fizetéseket, akkor ne sajnálják a vajmi csekély többletet a legkisebb emberektől, a rendőröktől.

Ezután egy szótöbbséggel a Komlóssy-féle javaslatot fogadták el teljes egészében. A rendőrelégénység száma egyébként 132-re fog emelkedni, azonban a mostani rendőri kézbesítési állásokat beszüntetik. A lovasrendőrök a rendes fizetésen kívül 500 korona lótartrási általánynak kapnak.

Nagyobb vitát keltett az a kérdés, hogy mi történjen a mezőrendőrökkel, illetve a külsőségeken történendő kézbesítésekkel. Márton Imre indítványára kimondták, hogy a 15 mezőrendőr közül négyet lovasitanak. Ezek lovasrendőri kézbesítők lesznek. Fizetésük ugyanaz, mint a lovasrendőröknek.

A szolgazsemélyzet.

Ezután a városi szolgazsemélyzet fizetése került tárgyalás alá. Lesz egy hajdu-örmester, hat hajdu az őrséghez beosztva, három tisztiszolga, huszonegy hivataliszolga, 14 kézbesítő, illetve becsüs és a vágóhídi kapus. A tisztiszolga havi ötven korona fizetést kap, míg a hajduk, hivataliszolgák stb. fizetése fokozatokban lett megállapítva. Első fok 600, aztán 660 és végül 720 korona, 120 koronás lakpénzzel. Az örmeister szintén szolgálati éveit után fokozattal 780, 840, 900 koronát kap.

Ezeknek megállapítása után a gyűlés véget ért. Holnap ismét tanácskozássra jön össze a bizottság, ekkor már csak a függőben maradt állások ügyét intézik el.

Az ülésen Weszprémy Zoltán főispán elnökölt. Jelen voltak Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Márton Imre, Komlóssy Arthur, Zádor Lajos, Somogyi Pál, Szilágyi Imre, Fejér Ferenc dr., Komlóssy Dezső, Szentesi János, Dóczy Emil dr. alügyész, dr. Boldizsár Kálmán büntetőosztályfőnök, Szabó Elek aljegyző, Komlóssy Pál dr. fogalmazó.

Vasutasok üdülőhelye.

Debreceni vasutasok akciója.

Erdős Frigyes tervezete.

Az ujonnan megalakult vasutas „Otthon” megkezdte áldásos működését. Az országos „Vasutas Szövetség”-gel karöltve nagyszabású akcióba lépett élén agilis titkárával, Erdős Frigyesel.

Arról van ugyanis szó, hogy a poros alföldön lakó vasutasok nyaralni vágyó családjai számára vasutas fürdőhelyet létesítsenek, ahol még a legszegényebbek is élvezhetik az annyira szükséges nyári üdülést.

A máramarosi fenyvesektől körülvevett, gyönyörű fekvésű Visk fürdőhelyet választották ki erre a célra. A régi nevezetes fürdő, ma már teljesen pusztulásnak indult. Pedig

hét vármegyének a gentri fiatalsága szó rakozott valamikor ott. — A fürdőhely különben, mint gyógyhely is elsőrangú. Ezt akarják a vasutasok maguknak megszerezni, visszaváraszolván ismét a fürdő régi fényét.

A debreceni vasutasok gondolta erre legelőször. Erdős Frigyes ügybuzgó titkárá az érdem, hogy a szép, humánus terv meg is fog valósulni.

Erdős Frigyesnek ugyanis sikerült tervére az egész ország munkásságának a figyelmét reávonni. Mert már befejezett tény, hogy a munkásüdülőhely minél előbb létesülni fog.

A fürdőhely megtekintésére tegnapelőtt indultak el. A küldöttségben résztvettek a budapesti központi kiküldöttek és a debreceni vasutas előkelőségek, mint indítványozók.

Visk város közönsége fényes bankettet rendezett a vasutiak tiszteletére, amelynek során számos pohárköszöntő hangzott el a megyei előkelőségek részéről, mindannyi a derek vasutasokat illette.

Nemcsak a vasutasoknak, hanem a városnak mindenesetre elsőrendű érdeke, hogy a fürdőhely létesüljön.

A fényes bankett után, amelyet a régi fürdőhely nagytermében rendeztek, kirándultak a közeli havasok fenyves csucsaira, a honnan elragadtatva szemlélték a vidék szépségét.

A kiküldött bizottság tehát a fürdőhely megvételét fogja javasolni, az építkezésekhez nemsokára hozzákezdnek, úgy, hogy jövő nyárára már siker fogja koronázni a debreceni vasutasok akcióját. A főérdem természetesen az Erdős Frigyesé, aki a nagyfontosságú kezdeményezést oly nagy buzgalommal vitte keresztül.

Egy filozófus kalandjai

Szinyérváraljától Itáliáig.

(A szoboszlóvasuti katasztrófán kezdte, brigantiakkal folytatta Itáliában és Silaival fejezte be.)

Régóta irnak már hasábot a lapok Silai Jánosról, a szélhámos katonaszökevényről, aki megrabolta Demjén Endre budapesti filozófust, amint elaludt Püspökladány és Szajol között, haza utazván Itáliából, hazafelé utazott.

A peches filozófusnak most már megkerült mindene a debreceni rendőrség jóvoltából, azonban az utazása alatt átélte kalandjait nem fogja egyhamar elfelejteni. Igazán kevés ember dicsekedhetik el olyan utazással, mint amilyenben Demjén Endrének volt része.

Tanulmányi kirándulásra utazott Itáliába. A kiránduláson egyetemi hallgatók vettek kizárólagosan részt. Demjén mindjárt kezdetben szerencsétlenül járt.

Összeütközésben volt része a szoboszlói rémes éjszakán. A nagy vasuti szerencsétlenségben még a hajaszála sem görbült meg. Tovább folytatta tehát az utját felső Itália felé.

Utközben azonban Budapesten kirabolták mindenéből. — Szerencsére a rendőrség visszazsuzerezte a filozófusnak összes ellopott tárgyait.

Itáliában és Svájcban azután még bővebben volt része érdekes kalandokban. A brigantik ejtették foglyul és csak nehezen sikerült kiszabadulnia a kezükből.

Svájcban politikai kémnek nézték és ugyancsak meggyűlt itt is a baja a rendőrséggel.

Mindezekből azonban szerencsésen kivevickélt.

Az utolsó kellemetlenség Szajol és Püspökladány között érte utól. Silai, a hírhedt katonaszökevény és szélhámos kifosztotta mindenéből.

A takarékpénztári könyvét zsebrevágta, a turista ruháját pedig magára öltötte. A többi értéktelen lopott dolgot pedig Püspökladány közelében dugta el egy bokorban. — Mindezek már megkerültek és a jogos birtokosságának a tulajdonába vannak.

Az exotikus öltözékekkel keltett nagy

figyelmet Silai maga iránt. Ennek köszönhető, hogy a rendőrség oly rövid idő alatt elfogta.

Silait már átadták az illetékes hatóságoknak, Demjén pedig a tömérdek kalandok után hazatért tegnap Szinyóváraljára — tapasztalatokkal megrakodva.

A szeptemberi esküdtszék.

Az esküdtek kisorsolása.

A szeptemberben kezdődő nagy esküdt-széki ciklusra tegnap sorsolták ki az esküdteket a debreceni kir. törvényszéken Baróthy Béla táblabíró elnökelete alatt.

Az esküdtorsoláson hivatalból jelen voltak Szoboszlay Sándor és Horváth István bírák, dr. Thury Endre ügyész, Rózsa Lőrinc jegyző, az ügyvédi kamara részéről Beregi Nagy Sándor ügyvéd.

Rendes esküdtnek kisorsoltattak: Balatonyi József bankbizományos, Balogh Ferenc gazda, Bugyi Gyula nyugalmazott számvéde, Dávid Zoltán kereskedő, Dézsi Sándor eszmadia, Fábán Károly gazda, dr. Fejér Ferenc ügyvéd, Geiger Simon keresk., Goldberger Adolf üzletvezető, Gombos Ferenc hentes, Gyarmathi István birtokos, Kiss József eszmadia, Klein Ignác kereskedő, Komlósi Dániel eszmadia, Komlósi Lajos kereskedő, Kovács Béla asztalos, Kovács Ferenc timár, Lendvai József birtokos, Lindenfeld Ignác mészáros, Lusztig Mór kereskedő, Markó András gazda, Náduvvari Lajos kereskedő, Pálfi István gazda, ifj. Seres András birtokos, dr. Spitz Lipót ügyvéd, Szabó Mihály ács, Szabó Miklós tancmester, dr. Tarján Leó ügyvéd, dr. Tervey Tamás ügyvéd és Ujváry György kovácsmester.

Pótesküdtök lettek: Debreceni Aladár háztulajdonos, Gal András gazda, Harsányi Mihály gazda, Harstein József birtokos, Kálási Kálmán asztalos, Kovaliczki Antal tanár, Lőrincz Mihály háztulajdonos, Soltész Ferenc gazda, Szatmári József bérlo és Törő Imre vendéglős.

Zenepártoló egyesület.

Felhívás Debrecen zenebarátaihoz.

Általános a panasz, hogy városunkban nincsen zenei élet, nincs művészpártolás. E panaszt annyit hangoztattuk már, hogy egészen átment a köztudatba s odaig jutottunk, hogy városunkban igazi zenei nagyság 2-3 évben egyszer rendez önálló hangversenyt.

Óratoson elkerülnek bennünket a fővárosi és külföldi nagy művészek s míg a szomszéd kis Nyiregyháza világvárosi színvonalon álló hangversenyekben gyönyörködik, addig a mi hatalmas kulturális központunkban — ugyszólván — teljesen nélkülözni vagyunk kénytelenek minden magasabb műveltséget.

Ugy véljük, hogy ezen állapotot csak akkor változtathatunk, ha Debrecen zenepártoló közönségét egyesületté tömörítjük.

Néhány lelkes zenebarát tett ugyan ilyen irányban kísérletet a közel múltban is, de csak a kezdeményezők közvetlen ismerősei juthattak be a szigoruan zártkörű társaságba. Nem szükséges, hogy a szigorú zártkörűségnek a kor szellemével össze nem egyeztethető és egész társadalmi életünkre bántólag ható hátrányaival foglalkozunk, mert bizonyításra nem szorul sem az, hogy az apró társaságokra szétdarabolt társadalom képtelen egészséges életet élni, sem pedig az, hogy a művészi élvezetekhez minden intelligens embernek egyformán joga van.

Debrecen intelligens közönségét egy táborba szólítani: ez a mi célunk.

Egyesületünk kelő megerősödés után

minden téren előbbre igyekszik vinni a zene-művészet ügyeit, maga is kultiválja a zenét, saját tagjaival is rendez hangversenyeket; egyelőre azonban nem kötelezi magát egyébre, mint hogy a következő hangverseny szezon folyamán három-négy hangversenyt rendez a világ legkiválóbb művészeinek közreműködésével.

A hangversenyeken való részvétellel jogosító 10—15 korona évi tagsági díj végleges megállapítása, megfelelő helyiség kiválasztása stb. a közgyűlés feladata lesz.

Az alakuló gyűlést a mai napon délután öt órakor tartjuk a kereskedelmi akadémiá dísztermében, melyre a törekvésünket támogató nagy közönséget tisztelettel meghívjuk.

A kezdeményezők megbízásából:
P. Nagy Zoltán.

Hirek.

— **Toronyzene a Kistemplom bástyáján.** Fényesnek és minden tekintetben impozánsnak ígérkezik az „Egyetértés” dal és zeneegylet vasárnapi zászló avatása. A zászlóavatási ünnepségek első mozzanata 14-én, pénteken este fél 8 órakor fog lezajlani, amikor az „Egyetértés” teljes zenekara a Kistemplom bástyáján toronyzenét ad a következő műsorral: „1. Köhler Béla: „Rakóczy nyitány.” 2. Mozart W. A.: „Ária a „Varázsfuvola”-ból. 3. Wagner R.: „Ima a „Lohengrin” I. felvonásából. 4. Rossini: „Ave Mária” 5. Huber Károly: „Magyar király induló.” — Szombaton este lesz az ünnepségekre Debrecenbe érkező vendégek ünnepélyes fogadtatása. Vasárnap lesz maga a zászlóavatás.

— **Beteg rendőrfogalmazó.** Balogh Sándor rendőrfogalmazó súlyos betegen fekszik édesapja egyháztéri lakásán. Kezelő orvosának kérelmére Kovács József polgármester két heti szabadságot engedélyezett részére. Minthogy Jeney Szabó Miklós, a belvárosi rendőrkapitányság vezetője most szabadságon van, a nagyforgalmu hivatalban egyetlen tisztviselő van, dr. Ozory István fogalmazó.

— **A városi bérházak világitása.** Aczél Géza főmérnök előterjesztést tett a városi tanácsnak az iránt, hogy a Simonffy-utcai két bérházba vezessék be a villamos világitást. A lakók egyrésze hajlandó a bevezetés költségeit fedezni, a nagyobb rész azonban tudni sem akar a költségekről. A tanács a bonyolult ügy elintézésével Debreceni Jenőt, a világitási vállalat igazgatóját bizta meg.

— **Osztrák-magyar román személyforgalom.** A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesülésünk szerint folyó évi szeptember hó elsejével Budapest keleti pályaudvarról Arad v. Kolozsvár—Constanzán át Konstantinápolyba közvetlen III. osztályú személyvonatu menetjegyek fog-nak kiadni 39-20 frank áron. A szóban levő közvetlen jegyek a hajón a III. helyen érvényesek.

— **Elvesztett gyermekek.** A nagy-szebeni rendőrségtől tegnap távirat érkezett a debreceni rendőrkapitánysághoz, amelyben kéri, hogy kutasson a debreceni rendőrség Schreiber Izidor tizenégy éves gurahonei és Schleier Mihály gyermekek után, akik szüleiktől hatezer korona ellopása megszöktek. A rendőrség nyomozza a kis szökevény és tolvaj gyermekeket.

— **Verekedés a Kossuth-utcán.** Tegnap este Pataki Imre, egyik debreceni szálló hatása két leánnyal csendesesen beszélgetve hazafelé tartott a Kossuth-utcán a

Kigyó-utca felé. Midőn Pataki Imre a két leánnyal együtt a templom környékére ért, valaki hátulról hirtelen megtámadta és botjával hatalmas ütést mért fejére, vállára, úgy hogy hetekig tartó sérülést szenvedett. Pataki Imre az első ütés után nekiment ellenfelének és dulakodás támadt közöttük. Azonban az idegen erősebb volt s legyőzte Patakit. A véres verekedést a két leány tetlenül nézte, mert meg sem közelíthették a verekedőket. Az idegen támadó végre elmenekült.

— **Szobátüz.** Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt tegnap dr. Kardos Samu lakásán. A második emeletről szikra pattant, egy ruhás kosárba és a hirtelen támadt szobátüzet csak nagy erőfeszítéssel tudták eloltani.

— **Lopás a vásárban.** Galló Ádám újpesti lakostól tegnap délelőtt a vásárban ismeretlen tettes egy négyezer korona értékű betétkönyvét ellopta. A rendőrségen panaszt tett Galló Ádám és a nyomozás megindult, hogy kézrekerítsék a vakmerő lopás tettesét.

— **Pályarongálás.** A debreceni üzletvezetőség teszi közzé: Árvíz okozta pályarongálás miatt a kaposvár—mocsolád—siófoki hév, bábony-megyer—kapoly-i vonalon az áruforgalom szünetel, a személy-, podgyász- és gyorsáruforgalom átszállással, illetve áthordással tartatik fenn.

— **Állatkínzó kocsis.** A rendőrség szigorú eljárást indított Burai József Szotyori-telepi kocsis ellen, aki tegnap délelőtt téglahordás közben kifáradt lovait kegyetlenül ütlegette. Ifj. Orosz László rendőrfogalmazó vetett véget a brutális állatkínzásnak, aki az eljárást megindította az állatkínzó kocsis ellen.

— **Verekedő cigányok.** Oriási népcsoportot okozott tegnap délelőtt a Kossuth-utcán, a színház épülete előtt hat cigány akik ugyancsak püfölgették egymást. A rendőrség sikerült a verekedést szétválasztani és mindannyit bekísérte a rendőrség bünygyi-osztályára.

— **Mérsékelt áru menettéri jegyek kiadása Szent István ünnepnap alkalmából.** A Szent István ünnepnap alkalmából a magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a nevezett vasut, valamint a kassa—oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól, az üzemi-üzem álló h. é. vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával — mind a három kocsi osztályra nézve — Budapestre mintegy 30 százalékkal mérsékelt áron menettéri jegyek adnak ki. Ezen menettéri jegyek f. évi augusztus hó 18—20. napjain — az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban Budapestre érkező valamennyi személyszállító vonathoz (expressz vonatok kivételével) fognak kiadni. E menettéri jegyek 5 napig érvényesek, oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva, érvényességük az 4. napon éjfélokor lejár, megjegyez-ven azonban, hogy a visszatérés legkorábban csak folyó évi augusztus hó 20-án délután történhetik, korábbi visszatérés esetén e jegyek érvénytelenek. Az utazás megszakításának sem menet-, sem jövetkor nincs helye. Gyermekekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

— **Gróf Eszterházy Pál följelentése.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Mint ismeretes a múlt hónapban a pápai hitbizomány birlalója gróf Eszterházy Pál volt debreceni huszárhadnagy feljelentést tett Liedermann Aurél fővárosi gabonabizományos ellen, akit csalás, sikkasztás és uzsora miatt vádolt meg. A feljelentés szerint Liedermann Aurél a gróftól bórzespekulációkba csábította és ez alkalmából 70000 koronával megcsalta. A rendőrség letartóztatta a hűtlen gabonabizományost s a vizsgálóbíró, valamint a vádtanács további fogatatosítását rendelte el. — E határozat ellen Liedermann védője utján

felfolyamodott a kir. táblához, melynek szüneti tanácsa ma Polyák Gábor bíró előadásában, s felfolyamodás elutasításával, hozzájárult a vizsgálóbíróknak a vizsgálati fogságot elrendelő végzéséhez.

— **Wölfling Lipót nyaralása.** Wölfling Lipót, az egykori főherceget a napokban fölkereste Blonostlenben egy francia újságíró. Wölfling ebben a kis fészekben nyaral a feleségével és a sógorával. Kis házikóban lakik, melyet angol park helyett veteményes kert vesz körül. Az újságíró a háziasszonyt munkaközben találta. Alsószoknyában és fűzőben éppen söpört, a haja a vállára lógott s kivörösödött arccal szidta a cselédet:

— Lusta dög! — kiabált rá. Minden piszok ott van az ágy alatt.

A háziúr kötélyben éppen krumplit hámozott. Ezzel kezdi a főhercegi pár minden reggel a napot. Wölflingné németül beszél. Az újságíró bocsánatot kért az indiszkrét lépéséért.

— Indiszkrét? — kérdezte mosolyogva Wölfling. A francia újságírók sokkal kevésbé indiszkrétek, mint a svájci és német kollégáik. Az emberek is békén hagynak itt. Nyugodtan élek s ez nekem a legkedvesebb. Senki sem ismer engem, vagy legalább is úgy tesz, mintha nem ismerne. Nagyon jól tudom, hogy ismerőseim mutatnak az én nyárspolgári életmódomon. De ez egészen közönyös nekem.

Az újságíró elmondta, hogy Wölfling és felesége jelenléte alatt is többször csókolóztak s mind a kettőn folyton gyöngéd tekintettel nézték egymást. Rá igen kedves és intim hatással volt az egykori főherceg családi boldogságának képe.

— **Véres verekedés.** Véres verekedést rögtönöztek tegnap a Csiesogón bepállinkázott napszámosok. Kis hijja, hogy egyik halva nem maradt a verekedés színhelyén. Papp Jánost úgy fejen találta vágni a verekedés hevében Orosz András egy vasvillával, hogy azonnal elborította a vér. Állapota igen súlyos. A vérbefagyott embert a mentők szállították a kórházba, ahol jelenleg gondos ápolásban részesítik az élet és halál között lebegő embert.

— **Ellopott szekér.** Fekete Ferenc nagykőrösi lakos lovát és kocsját ismeretlen tettesek ellopták. A tolvajok valószínűleg cigányok voltak és utjukat Debrecen felé vették. A nagykőrösi rendőrség táviratilag intézkedett az elfogatásukról.

— **Emlék a darabont-világból.** Karcagi levelezőnk írja: Még a darabont-világban történt, hogy dr. Spett Ernő mezőúri város polgármestere 1906. évi március hó 15-én ünnepi beszédet mondott, melyben élesen támadta a kormányt. Ezért dr. Ugray Ferenc mezőúri ügyvéd feljelentette a polgármestert Kristóffy József belügyminiszternél. A dolog nagy felháborodást keltett Mezőúron s néhány polgár beadványt intézett a közgyűléshez, melyben azt indítványozta, hogy a város fejezze ki utálatát és megvetését a foljelentő ügyvéd ellen s egyben jelentse ki, hogy bizalommal van a polgármester iránt. Az indítványt a közgyűlés elfogadta, amire a beadvány aláírói ellen dr. Ugray rágalmozás miatt feljelentést tett. A pört tegnap tárgyalta a karcagi járásbíró-ság előtt, mely a lelkes mezőúri polgárokat dr. Adám Sándor, Bíró Gábor és Tokai Pál kivételével elítélte pénzbírságra.

— **Füzdőző debreceniek.** Az újabb kiadott füzdőnévsorok szerint Bikszádon nyarainak Debrecenből: Kecskeméti M. Lajos és neje, Simon Kálmán máv. hivatalnok, Bácskay József tanár, Mihalovics József gyógyszerész és leánya, dr. Jászay Rudolf igazgató, dr. Tüdös Kálmán főorvos és leánya, Diószegi Istvánné, Lehmann Lászlóné és leánya. — Bártfán nyaralnak Klár Adolf és leánya, Okolicsányi Miklós, Kovács Janosné és leánya, Markovics Sámuelné, Adler Ignác és fia. — Tátrafüreden nyaral Kernhoffer József bankfőnök.

— **A sósorszesz-háború vége.** Gróf Hadik János belügyi államtitkár Müller Kálmán egyetemi tanárnak, mint a közegészségügyi tanács elnökének közreműködésével tapintatos módon vetett véget a sósorszesz-háborúnak. A belügyminisztérium tegnap új rendeletet bocsátott ki, mely megszabja, hogy a sósorszeszkészítmények, melyek nem gyógyhatású egyéb alkotórészekből is készülnek, továbbra is forgalomban maradhatnak, csak arra kell ügyelni, hogy házi-szer minőségük világosan ki legyen tüntetve és sem magán az áru, sem a mellékelt nyomtatványokon vagy hirdetésekben gyógyszerképpen ne ajánltassanak. Az eddigi cikkek pedig, mivel forgalomba hozásuk jóhiszeműleg történt, megmaradhatnak. A kereskedelembe, csak az új rendelettel ellenkező nyomtatványok távolítandók el. Ezzel a minisztérium ugyanazt érte el, amit a korábbi rendelettel intendált. Tulajdonképpen csak a forma változott és a lényeg nem, de ez a változás oly szerencsés, hogy az összes hazai érdekeltek meg vannak elégedve és legfeljebb az osztrákok panaszkodhatnak, hogy elestek attól a kedvezéstől, melyet a régi rendelet bizonyára jóhiszeműleg és nyilvánvaló elnézésből számukra tartalmazott. A rendelet szerint semminemű sósorszesznek forgalomba hozatala nem jelent vétséget a közegészségügyi törvények ellen és a most kibocsátott rendelet ellen való vétségek az ipartörvény rendelkezései szerint fognak elbíráltani.

— **Osztályosajáték.** A mai húzáson a következő nagyobb nyereményeket sorolták ki:

40,000 koronát nyert: 115154.
25,000 koronát nyert: 26404.
20,000 koronát nyert: 35569.
10,000 koronát nyertek: 68641 72800.
2000 koronát nyertek: 27321 110911

118749.
1000 koronát nyertek: 11938 27219
35745 78860 81664.

500 koronát nyertek: 572 2360 4108
7751 9605 10669 20546 33918 48289 59929
85695 122891.

A többi kihuzott számok 170 koronát nyertek.

— **Kéz és körömápolásban** (manieur) teljesen jártas hölgy ajánlkozik házakhoz hölgyek és urak részére. — Cim a kiadó-hivatalban.

— **Egy jó forgalmu kávéház és** kifizés családi körülmények miatt sürgősen eladó. Bádagos-utca, Tisza palota alatt.

Valódi amerikai és angol
*tennis lapdaverők (rakettek),
lapdák, hálók és teljes tennis pálya felszerelések a legolcsóbban*
Mentze Henrik áruházában Kosuth-utca 4. sz.

A nagyszerb árulás.

A letartóztatottak fogságban maradnak.

Zágrábból jelentik telefonon: A két letartóztatott Pribicevics szabadon bocsájtásuk iránti felfolyamodásukkal tegnap foglalkozott a törvényes és a felfolyamodás elutasította. Az indokolás kimondja, hogy Nasztics György röpiratából és a vizsgálat adataiból beigazolódott, hogy a letartóztatottak résztvettek a délszláv forradalomban, melynek célja az volt, hogy Horvátországban és Boszniában zavart, forrongást támasztva, azokat hozzácsatolja Szerbiához és Péter király alatt egy nagy szerb államot létesítsen.

*

Félhivatalosan jelentik: Az a híresztelés mintha az önálló szerb összeesküvők ügyének bünvádi utra való terelése a király engedelmével történt volna, amelyet Wekerle Sándor miniszterelnök a legutóbbi ischli kihallgatása alkalmával kapott és hogy a miniszterelnök báró Aerenthal közös külügyminiszterrel történt bécsi tanácskozása is jórészt erre vonatkozott, teljes valótlanosság.

A miniszterelnök ischli audenciája alkalmával ez az ügy szóba sem került, a báró Aerenthal külügyminiszterrel való tanácskozás pedig ezzel az ügygel semmiféle vonatkozásban nem volt. Általában nem igaz az a híresztelés sem, mintha ezzel a bünygyi utra terelt ügygel a kormány bármily összeköttetésben volna. Ez az ügy, aminek előzményei különben is sokkal korábbiak, mintsem hogy ennek aktualitása a Nasztics-féle röpirat megjelenésével lehetne összefüggésbe hozni, tisztán bírói uton keletkezett és csakis ez uton folyhat és folyik tovább a vizsgálat.

Chewreaux és Box-bőr

NŐI CIPŐK

Magas szárral.

Párja:

10 K.
15 K.

Kizárólag

Mandel Lipót

cégnél.

Elfogott rablógyilkosok.

A vácrétsági rablómerénylet tettesei.

— Fővárosi tudósítónktól. —

A főkapitánysági központi ügyeletest éjjel a kassa—oderbergi vasut igazgatósága arról értesítette, hogy a tescheni állomásról táviratot kapott, mely szerint a pályaudvaron három munkáskülsejű ember vont magára a gyanut, mert a vácrétsági rablómerénylőről kiadott személyleírás teljesen rájuk illett.

Igazolásra felszólítva, Orlics György, Orlics Mihály és Marovics Nákó földmunkásoknak mondták magukat, de utazásuk utiránya és célja felől zavaros felvilágosítást adtak. Erre bevitték őket a vasuti őrszobába és megmotozták őket. Tizenhét ezer korona készpénzt találtak náluk, melynek eredetét kielégítően nem tudták igazolni. Letartóztatták őket.

Azt hiszik, hogy a vácrétsági rablómerénylet részesei. A főkapitányságon Naszódny Béla rendőrkapitány azonnal intézkedett, hogy a horvát munkások elfogatásáról hivatalos közlést szerezzen, egyben pedig értesítette a tescheni letartóztatásról a pestvidéki törvényszék ügyeletes bíróját is. Az első távirat, melyet a kassa—oderbergi vasut igazgatósága kapott, így hangzik:

„Tegnap Teschenben három vasuti munkást, névszerint Orlics György, Orlics Milán, Marovics Nákó mint gyanús egyéneket letartóztatták. Nevezetkénél 17,000 korona készpénz találtatott. Kérem a budapesti főkapitányságot értesíteni, mivel lehetséges, hogy a rétsági rablással összefügg. Wilhelm üzletvezetőhelyettes.”

Késő éjjel telefonálja tudósítónk A rendőrség megállapította, hogy Marovics Jákó dolgozott a vasúti-éptő vállalatnál, de a rablómerénylet előtti napon elbocsájtották hanyagság miatt. — Bizonyos, hogy ő az egyik tettes. Az elfogottakat különben lefényképezték és a fényképet felmutatják a kiraboltaknak, hogy felismerik-e támadóikat.

Távirat és telefon.

Kémkedés gyanuja alatt.

Trieszt, augusztus 12. Rézia mellett olasz határőrök kémkedés gyanuja alatt letartóztatták Böhm Rudolf vadászszázadost.

Községek víz alatt.

Alsókubin, augusztus 12. Az áradás folytán több község víz alá került. Száz és száz család hajléktalan maradt.

Hazafiatlan tanítók.

Kolozsvár, augusztus 12. Kolozs megye közigazgatási bizottsága négy görög keleti tanítót és lelkészt megbüntetett, mert kitiltott tankönyvet használtak iskoláikban és hazaelenes dalokra tanították növendékeiket,

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piac-utca 72. szám alatt.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámítol váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Átvész tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre és

Vállalkozik minden egyéb banküzlet kötésére.

Az igazgatóság.

Eladó

egy db POLKE-féle 4 lóerejű

légszesz-motor

teljes felszereléssel együtt. —

Értekezheti Debreczen sz. kir.

város könyvnyomdájában, ahol

a motor üzemben megtekinthető.

Csarnok.

Bosnyákország sárkánya.

A „Debreczen” eredeti regénye.

Irta: Tomić Eugén. 70

Nyugoti Bosznia és szélső Hercegovina minden részéről megszámlálhatatlan tömeg gyült egybe, üdvözölni a nemzeti hőst, aki védelmezte a próféta vallását és az ősök szabadságát.

Beláthatatlan emberáradat között jutott a vezir a várba, amelyre Vidaics Ali pasa fölventatta a Gradacsevicsök zöld lobogóját. A vén bástyákon döngött az ágyu, hirdette országoszlétén, hogy az új vezir, a büszke bosnyák nép hőse fia, elfoglalta székét.

Most elbucsztak Husszeintől az ő barátai, hűséget fogadva neki, mint a nép akaratán lett országfőnek. Márián és hajdukjai is elbocsáttattak.

— Isten veled — szolt az ifju vezér kegyesen. Hősként viselkedtél. Travniknál, Banjánál, Pécsnél és Lipijánál. Most már élvezd a boldogságod mátkád oldalán. Ha újból esatára hívom a vitézeket, téged is zászlóm alatt óhajtlak látni.

Ezzel urasan megajándékozta Máriánt, úgy legényeit és most bánatosan elváltak egymástól.

Hogy magára maradt Husszeint, a veziri udvart kezdte rendezni. Elsőbben a tisztségeket töltötte be. Kinevezett cseháját, diván-effendit, kavazbasát és haznavárt (fegyvernök.)

Hogy mutassa a bosnyák vezirség fényét, aranyakat és tallérokat olvasztatott egybe és fegyvert és lószerszámot készítettett belőle a délceg vitézeknek. Bosznia első ötvöseit, aranymiveseit egybehívta, hogy arannyal, ezüsttel borítsák az ő udvara diszöltönyét, hogy minden csak egy fénylett rajtuk, mint a nap. Végül aranyból pecsétet készítettett, hogy mint Bosznia korlátlan ura mutassa magát a világnak.

Mindenfelől jöttek a bégek, spahik, hodzsák, mozlimek hódolnak neki.

Eljött a katolikus püspök, Kreseva monostor, el az óhitűeké is Sarajevó, Zvornik és Mosztárból.

Csak három mágnás mutatta ki, hogy neki nem kell Gradacsevics Husszeint vezirsége, a tuzlai kapitány, a hivtelen Vidaics Mahmud aga és Rizvanbegovics Ali Aga Stolácból.

Ez a hajdani vezirnek, Morali pasának, szökése közben adott menedéket és egész a Dalmát végekre kísérte, honnan ez háznépéstül Stambulba ment. Ezért alig várta, hogy a szultán oszmánli vezért küldjön, akinek hódolhat, kit, ha kell, fegyverrel fog támogatni. Husszeint nem ismerte el, mert császári fermán nélkül foglalta el a veziri székét. Ez

Husszeint magát is bántotta, szinte úgy hívét, Vidaics Ali pasát.

— Majd ha megjő a fermán, majd meglátom, köztöködnék-e velem? — mondta.

— Miért várjuk a fermánt, hisz nálad a hatalom, neked hódol az ország, vélte a heves Ali pasa.

— Nem akarok szeleskedni. Elleneim, mert máris vannak azt mondanák, hogy rosszabb vagyok, mint az oszmánli — nyugtatta Husszeint barátját.

Ez események fölkeltezték a bécsi udvar figyelmét. Régi időktől kereste ugyanis az alkalmat Bosznia felszabadítására az oszmán járom alól, csak hogy magánál a török császárnál hatalmasabbak tiltakoztak ez ellen a mohamedán bosnyákok és vele az uri rend: a hatalmas bégek és kapitányok.

(Folyt. köv.)

Akár szép, akár esős idő.

Ma és mindennap

modern mozi

Az „ANGOL KIRÁLYNÉ” szálloda kert-helyiségben, a világhírű Edison R. társaságtól, első rendű cigányzenével.

Kezdeté este 9 órakor. Beléptidij ninos.

Legkellemesebb szórakozó hely családok részére. — Kitűnő ételek, italok és kiszolgálattól gondoskodva lesz. — Kiváló tisztelettel

Kaszás János tulajdonos.

Rakterület

keresünk ásványolaj beraktározására egy körülbelül 150—200 m² nagyságu rakterületet a vasúti pályatest, vagy a vasúti állomás valamelyik csonkavágánya mellett, de lehetőleg közelében; a rakterület lehet esetleg bármelyik iparvágány mellett is. A rakterülethez vezető utnak kocsival is feltétlenül jól járhatónak kell lennie. Ajánlatokat kérünk „állandó” jelige alatt e lap kiadóhivatalába.

Uj cserépkályhagyár Beregszászban.

Van szerencsém a mélynn tisztelt vevőközönségnek ezennel becses tudomására hozni, miszerint Beregszászban a vasúti állomás szomszédságában egy a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő, mintaszerű berendezésű

agyagáru- és cserépkályhagyár

alapítottam s azt üzembe helyezve rendeltetésének már át is adtam.

Gyáramat a legujabb rendszerű gépekkel szereltem fel s kipróbált szakértő munkásokat alkalmaztam; s amennyiben a legjobb s legalmasabb nyers anyagok is rendelkezésemre állanak, minden feltétel megvan arra nézve hogy bármely ilyenmü kül- vagy belföldi számottevő vállalattal eredményesen versenyezhessem.

Foglalkozom mindennemű cserépkályhák, kandallók, kandallós kályhák, takaréktűzhelyek, falburkolatok és fürdőkádak stb. készítésével a legegyszerűbb s legdíszesebb kivitelben s igyekeznél fogok az árak tekintetében is, a m. t. vevőközönség igényeinek a lehetőséghez képest eleget tenni.

Régi cserépkályhák átrakását, javítását vagy tisztítását is elvállalom jutányos árak mellett s az általam teljesített munkákért szavatosságot vállalom.

Kérem ennél fogva, miszerint engem nagybecsű bizalmával megtisztelve, szolgálataimat minél gyakrabban igénybe venni méltóztassék.

Mintakönyvemet és árjegyzékemet kívánatra bérmentve küldöm meg és költségvetéssel is készségesen szolgállok.

Kiváló tisztelettel

Markovits József.

Kerületi képviselőt

keres, gazdasági gépeinek árusítására a

Nicholson gépgyár
részv.-társ.

BUDAPESTEN, VI., Váci-ut
17. szám.

Kerékpár, varrógép,
gramafon, villamos-

sági cikkek és mindennemű alkatrészek
állandó raktára. Nagy választék lemez-ujdon-
ságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket,
mindennemű mechanikai készülékek javítását,
vas- és fémesztergályozást, zománcolást, nicke-
lezést és az összes e szakmába vágó mun-
kákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh
Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

Finom és durva

korpát

vaggon számra f. év augusz-
tustól 1909 májusi átvételre
legolcsóbban szállít

Horváth Gusztáv
Teleki-utca 79. szám.

Tavaszi és őszi vetések trágyázásához

szuperfoszfátot

és minden egyéb

mütrágyafélét

elismert kitűnő minőségben legol-
csóbban szállít

Horváth Gusztáv
Debreczen, Teleki-utca 79-ik szám.

Telefon 210.

Telefon 210.

Földes Sándor

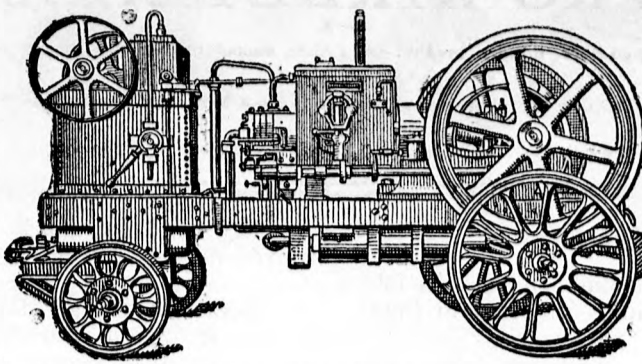
elektrotechnikai vállalata

Debreczen nagytrafik udvar.

Legolcsóbban és szakszerűen készít vil-
lamos villágítási- erőtviteli berendezé-
seket, házi és magán telefonok, villany-
csengők berendezését és évi jókarban
tartását, valamint minden e szak-
mába vágó legkomplicáltabb munkát.

Eredeti „OTTO“ benzin motorok cséplési célra.

Saját műhely!
IX. Mester-utca
81. szám alatt.

Saját műhely!
IX. Mester-utca
31. szám alatt.

továbbá benzin-, petrolin-, légszesz és szivógáz motorok faszén, antracit és koksztüze-
lésre 1-1500 lóerőig LANGEN és WOLF motorgyár BUDAPEST VI., Váci-körút 59.

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőtviteli Vállalata az
Egyesült Villamossági és Képgyár R. T. kép-
viselője. Iroda Debreczen, Plac-utca 77. szám
(az udvarban). — Telefon szám 567.

Elvállal Villamos Világítási berende-
zéseket, lakások, üzletek és egyéb
helyiségek részére a legszolidabb ki-
vitelben erőtviteli motorberendezése-
ket. Nyomdák, műhelyek, szivattyuk
stb. meghajtására a leghasznosabb ki-
vitelben, Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállít mindennemű szerelési anyagot, csilá-
rokat, dynamó-gépeket, motorokat, műszereket.
iv- és izzólámpákat dr. Just Wolfram lámpákat,
Tervek és költségvetés díjtalan.

Éladó

6 hold majorsági föld

épületekkel felerészben faj-
szőlővel beültetve közel a
városhoz. — Értekezhetni:
Vályi Nagy Gusztáv ügy-
véddel Csapó-utca 22. szám.

Mütrágya!

Foszfor, légeny- és káli trágák!
Szárított fekál és szárított ser-
téstrágya! *Elsőrendű szőlő-
trágák* waggonszámra leg-
jutányosabban megrendelhető.

Klár Andor

bank- és áruüzletében

Debreczen,
Miklós-utca 23. sz.

Ugyanott kőszén mész, wag-
gonszámra 1-3 évre, kötésre
vásárolható.

Bankosztály!

Törlesztéses, kötvény és
váltókölesönöket folyósít.

A modern gyógyszerek között, melyet az orvos leginkább rendel az
idegerősítő MUIRACITHIN

első helyen áll. Az **idegbetegek** képezik ma az orvosi működés főpontját. Különösen
időelötti gyöngye szervezetük, vagy **idegbetegek** nem hagyhatják figyelmen kívül. Az
időelötti idegesség, a túlmunkáság, a túlmunkáság, kicsapongás stb. következménye és
betegé teszi az egész testet. Ezért aztán a csekély rosszullétnek, mint **ótvágytalanság**
feledékenység, reszketés, félelem, izgatottság stb. állandó kísérői az időelötti ideggyön-
geségnek. Ne mulassza el tehát senki ily esetben orvosi kezelés alá vetni magát ideje-
korán s az orvos, mint említettük a „Muiracithin“-ben egy kiváló gyógyszert fog aján-
lani. Olvassa el az orvosi véleményeket, melyek kívánatra ingyen és bérmentve meg-
küldetnek. Orvosi rendelvényre minden gyógyszertárban kapható.

Vezérképviselő Ausztria-Magyarország részére: **Hirschen-Apotheke, Wien VII. West-
bahnstrasse 19.** — Gyár: **Handelsgesellschaft Noris Zahn & Cie., Berlin O. 40. Neu
Friedrichstrasse 48.**

GLEICHENBERG klimatikus GYÓGYHELY.

(STEIERORSZAG.)

Nyári évad: **Május 15-től okt. 1-ig.** — Félalpin jellegű kedvezőbb klimatikus viszonyok.

Gyógyjavulatok: Légzőszervek (hurut, asthma, emphysema), szivizom betegségei,
idegbajok, rekonvalescencia. — **Gyógyeszközök:** Inhalációs és pneumotherapia, szén-
savas fürdők, hidegvizgyógyintézet, gyógy-gymnastika, napfürdők stb.

Gyógyforrások: Konstantin, Emma-forrás Johannis-kút, Klausenforrás.
— **Gazdagon illusztrált prospektusokat küld, lakás- és kocsikról gondoskodik** —
a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.
 Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.
 Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlat.

Öndódon a Verébdűlőben 36 hold föld tanyával, azonnal kiadó, értekezhetni Piac-utca 17.

Kézimunkák készítését a legegyszerűbbtől legdiszesebb kivitelig, distingvált izléssel, nagyon mérsékelt díjazásért készítik. Cimem megmondja a kiadóhivatal.

Mindennemű férfi és női kalapok tisztítását a legdivatosabb forma szerint és a legszébb kivitelen a legjutányosabb árak szerint készíti özv. **Kiss Gáborné utóda BORZA ISTVÁN** kalapos üzlné Debrecen, Pópiac, (Stenczinger ház). Cilinderek azonnal vasaltatnak.

Kossuth-utóán óriás telkű nagy jövedelmű szép ház eladó. Cim a kiadóban.

Álló íróasztal, továbbá copirprés és egy nagy íróasztal sürgősen megvételre kerestetik. Lorántffy-utca 13. szám alatt.

Jókarban lévő szőlős és taposókádat megveszek. Szabó István Egymalom-u. 4.

Hegedű órákat adok koronájával. Cim a kiadóban.

Figyelem!

Figyelem!

Villamos villagítást, erőátvitelt, telefonok, villámhárítók, villamos-oszlopok berendezését, javítását, évi jókarban tartását úgy helyben, mint vidéken a legjutányosabban eszközöl

FÖLDVÁRI L.

debreceni első elektrotechnikai gyár villamos szerelési vállalat KOSSUTH-UTCA 1. szám. (Az udvarban). Villamos felszerelési cikkek, műszerek, kerékpárok és alkatrészei legolcsóbb bevásárlási forrása. — Képes árjegyzék ingyen. Telefon: 168. szám. Nálam megrendelt villamos villagítás és erőátvitelknél, csatlakozó vezeték is rendezek be. Tanuló felvétetik.

14—16 éves

kifutó fiúk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház).

Egy nőtény kanári 4 koronáért eladó. Honvéd-utca 29. sz. a.

Cimbalom pedálos, teljesen új, gazdagon diszítve, gyönyörű hanggal, melynek értéke 500 korona, most minden áron azonnal eladó. Darabos-utca 57.

Fényképező gép 18—18. nagyság, teljesen új, 3 dupla kazettával, Zeus avastigmattal és hozzá való teljes felszereléssel jutányosan eladó Burgondia-utca 3. szám.

Két szép nagy utcai szoba, folyosóval garcon lakásnak kiadó, Teleki-u. 79.

16 katasztrális hold irtott föld a Nagy Cserén eladó. Bővebbet a kiadóban.

Kereslet.

Egy lakatos tanuló fizetéssel felvétetik, Csillag-utca 25. szám alatt.

Ügyes és szolid varrólányok felvétetnek Vanger Sándor és társánál Battyányi-u. 11.

Teljes ellátást lakással keresek rendes jóravaló izr. családnál 10 éves fiúnak, ne távol a főreáliskolához. Ajánlatokat kérek Héber Adolf Tiszaszentimre.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasa szer a **MOLLITERGIN,**

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdeségét, hamvasságát, rózsaszinben játszó féhérségét. Megszünteti a kézörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szélkifújta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré s puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható! Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára Mihalovits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz Debrecenben, Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szaksterü felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinék **díjtalanul** szolgál. Villagítótetek, csillárok és szerelvények **dua** választéka. Telefon szám: 568. 1068

DONOGÁN és SOMOSSY

Debreczen,

*** Kistemplombazár. ***

Menyasszonyi kelengye, szőnyeg- és divatáruház.

Fürdő köpenyek, Uszó ruhák, Gyapju és Pelüsch, utazó Plárdek

nagy raktára!!

Az

Ott Károly utóda

cég áruháza

Kossuth-utca 2. (városháza alatt)

feloszlik.

A raktáron levő finom

ruhászövetek
rendkívül olcsó árért

lesznek elárusítva.

Elegáns façon!

Heti gyártás 15000 pár.

Kitünő hírnevünket

szolid alapelveinknek köszönhetjük.

Legnagyobb választék!

1200 munkás és hivatalnok.

CIPŐÁRUINKAT

a cipő talpába bélyegzett gyári védjegy és a szabott alacsony és versenyképes árak mellett adjuk el.

Honi ipar.

Kivonat árjegyzékünk egyes cikkeiből.

Honi ipar.

Férfi cugos cipő, erős bőrből	frt. 3.30
Férfi füzös cipő, kitünő Box-bőrből	„ 4.50
Férfi füzös cipő, valódi Box-Calf-ból, kedvelt sétánycipő	„ 5.75
Férfi füzös cipő, legfinomabb Chevreauxból, igen könnyű, Goodyear varrott	„ 6.—
Férfi füzös félcipő, finom Chevreauxból, Goodyear varrott, elegáns kiviteli	„ 5.50
Férfi gombos cipő, I-a Chevreauxból, nagyon elegáns, Goodyear varrott	„ 7.—
Férfi hegymászó cipő, legjobb Box-Calfból, American Style	„ 7.50

Legnagyobb választék fél-, házi- és gyermekcipőkben. Kizárólag magyar gyártmány.

Különlegesség
Goodyear Welt
árakban.

A jelenkor
elismert legjobb
minősége.

Női félcipő, erős bőrből, mindennapi használatra	frt. 2.30
Női füzös félcipő, fekete Chevreauxból, nagyon elegáns	„ 3.50
Női füzös cipő, fekete Box-bőrből, igen szolid kidolgozásu	„ 4.—
Női füzös cipő, I-a Box-Calf-ból, nagyon elegáns, Goodyear varrott	„ 5.50
Női gombos cipő, legfin. Chevreauxból, Goodyear varrott, elegáns façon	„ 6.—
Női félcipő, legjobb amerikai, sötétbarna Chevreauxból, Goodyear varrott, legfinomabb kiviteli	„ 5.50

Legnagyobb választék fél-, házi- és gyermekcipőkben. Kizárólag magyar gyártmány.

„TURUL” cipőgyár r.-t. debreceni főraktára Piac-u 48.